

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

září 2017

220 LET LANDFRASOVY TISKÁRNY A KNIŽNÍ KULTURA 19. STOLETÍ

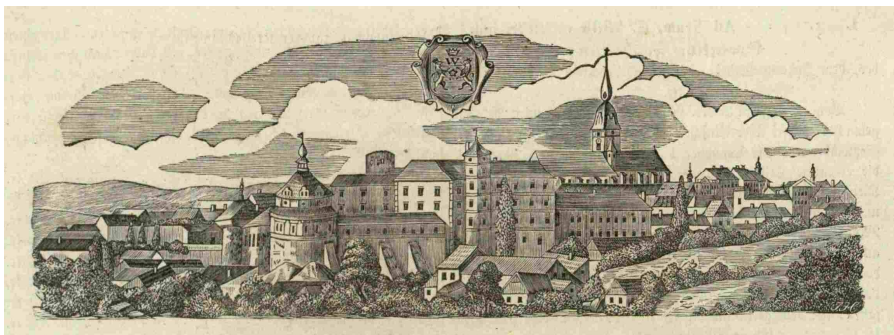
Ve dnech 20. – 21. září 2017 pořádá Muzeum Jindřichohradecka za podpory Národního muzea a Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea při Památníku národního písemnictví odbornou konferenci **Knižní kultura 19. století**. Konference je pořádána při příležitosti 220. výročí založení největší mimopražské tiskárny 19. století - Landfrasovy tiskárny v Jindřichově Hradci. Volně navazuje na konferenci *Tiskárny a tisky 19. století*, kterou jsme uspořádali v roce 1997. Sborník z této konference byl po řadu let jediným tištěným dokumentem k dané problematice. Skutečnost, že problematika knižní kultury 19. století není monograficky zpracována a odborné veřejnosti i studentům chybí podklady pro její studium, byla motivem k uspořádání letošní konference. Cílem letošního setkání je komplexně sledovat problematiku knižní kultury celého 19. století a rozvíjet mezioborovou spolupráci i spolupráci paměťových, akademických a vědeckých institucí. Plánovaný sborník trvale zachytí dosažené vědecké poznání.

Výzva k účasti na konferenci se setkala s rozsáhlou odbornou odezvou, přihlásilo se celkem šedesát zájemců, z nichž polovina přednese příspěvek z předem vyčleněných tematických okruhů. Příspěvky se týkají časového a terminologického vymezení tématu, vnější podoby knih jako výsledku technického pokroku, produkce a distribuce knih v jejich ekonomické, politické a sociální souvztáznosti, knihy jako odrazu společenských změn a čtenářství a vlastnictví knih.

Účastníci konference se sejdou též na slavnostním setkání, které proběhne ve středu 20. září v hlavní budově muzea. Při této příležitosti si prohlédnou výstavu *Nebekliče od Landfrasů* – knižní bestsellery 19. století, která je instalována ve výstavní síni Muzea

Jindřichohradecka na Balbínově náměstí a je široké veřejnosti přístupná až do konce října. Další doprovodný program zavede účastníky konference na významná místa v Jindřichově Hradci, která jsou spojena s působením zdejší tiskárny a slavné tiskařské rodiny Landfrasů,

do dalších expozic muzea, na noční komentovanou prohlídku kostela sv. Jana Křtitele, na jindřichohradecký zámek a do Domu gobelínů s expozicí Marie Hoppe-Teinitzerové.

Štěpánka Běhalová

DÍLNY V MUZEU JINDŘICHOHRADECKA HRAVĚ PŘIBLÍŽÍ DĚTEM ŽIVOT V AFRICE

Nejen divočinou černého kontinentu provádí zájemce výstava Afrika hravá v Muzeu Jindřichohradecka, k níž od září začínají také dílny pro děti z mateřských a základních škol. Život v Africe jim ve výstavním sále v bývalém minoritském klášteře přiblíží řada původních hraček, masek či hudebních nástrojů. Podívají se také do africké chýše a mohou si prolézt stolovou horu s ukrytými jeskynními malbami a vyzkoušet si hledání diamantů v písku.

Naučí se také vyrábět papírové korálky, jednoduché africké masky, nebo tisknout vzory na látku. Zkusí si i stavbu mešity v Djenné, natrénují bubnování tradičních rytmů a místní tance, poznají srst a kůži afrických zvířat a mohou si vyzkoušet tkaní v jednoduché osnově. Poznají příběhy a pohádky, jimiž matky v Africe uspávají své děti, a budou si moci prohlédnout tradiční i moderní hračky, které provázejí dětskou hru. Zjistí, jak se při výrobě hraček využívají odpadní materiály. Např. obaly od plechovek či plasty se proměňují pod rukama tvůrců ve zvířata a mýtické postavy či v motorky a autobusy.

Děti také poznají, jak je v Africe spojen přechod z „bezstarostného“ dětství do dospělosti s řadou přechodových rituálů, jejichž součástí je i vystoupení masek, které si také mohou na výstavě prohlédnout. Nejoblíbenějším materiálem pro výrobu masek je dřevo, které je vybíráno vždy jen z určitého stromu podle místní tradice. Získání dřeva na výrobu masky je také doprovázeno mnoha obřady.

Výstava je součástí cyklu „Kdo si hraje, nezlobí“, která se zaměřuje hlavně na rodiny a dětské návštěvníky a letos zaplní výstavní sál „Ve Svatojánské“ už podvanácté. Afrika hravá představuje především oblast subsaharské Afriky a přibližuje ji především prostřednictvím hraček jak současných tak historických. Výstava a dílny potrvají až do konce letošního roku. Na dílny je možné se objednat u muzejní pedagožky Marie Hazukové, e-mail: hazukova@mjh.cz, tel.: 384 363 661.

Marie Hazuková

NÁVRHY TAPISERIÍ

Marie Hoppe - Teinitzerová během svého profesního života spolupracovala s celou řadou předních československých uměleckých osobností - s architektky, grafiky či malíři. Ve sbírkových fondech jsou uloženy celé série různých návrhů a barevných skic k textiliím, tkaným potahům křesel a pohovek a také k různým tapiseriím. Dochovaly se například návrhy z ruky Zdeňka Kratochvíla (sv. Jiří, 1909), Cyrila Boudy (Žalm 23, 1932), Karla Svolinského (Československý státní znak, 1939), Karla Putze (Československý len, 1939), Ludovíta Fully (lidové Madony, 1948-51), Břetislava Štorma (Legenda o sv. Václavu) a Františka Kysely (tkané obložení stěn pracovny na zámku v Novém Městě nad Metují, 1922-23).

Nejnovějším přírůstkem fondu Grafika a kresba se stal rozměrný, temperou malovaný návrh tzv. karton pražského malíře Jaroslava Nováka nazvaný Jindřichův Hradec. Staré

město sevržené hradbami je na něm spodobně se všemi svými dominantami ve zkratkovitém leteckém pohledu směrem od soutoku řeky Nežárky a výpusti Malého Vajgaru. Město tak vytváří typickou trojúhelníkovou kompozici s vrcholy v podobě zámeckého rondelu v popředí, pravého vrcholu v podobě kostela sv. Jana Křtitele a levého zakončeného budovou bývalého jezuitského semináře. Dominantou celého města zůstává i na návrhu proboštský kostel umístěný do zlatého řezu obrazu. Zajímavostí je i zachycení jediné budovy v podzámčí, kterou je objekt bývalých textilních dílen na břehu řeky Nežárky. Autor obraz namaloval v sytých barvách bez větších detailů jednotlivých budov téměř v kubizující stylizaci. Celkový rozměr kartonu je 150 x 210 cm, tedy přibližně stejný jako je rozměr realizované tapiserie. Na zadní straně se nachází autorský přípis a přesná datace: Jaroslav Novák - Jindřichův Hradec - gobelin (návrh) - 1950... Provedený gobelin možno zapůjčiti z Jindřichova Hradce (MNV).

Utkaná tapiserie zůstala v majetku Městského národního výboru až do sametové revoluce a poté přešla do majetku Města Jindřichův Hradec. V současné době je zapůjčena a je k vidění v Domě gobelínů, v patře muzejní expozice věnované Marii Hoppe-Teinitzerové.

Jaroslav Novák (16. 2. 1914 v Praze - 8. 3. 1984 tamtéž) byl malíř, grafik a též scénograf. Studoval u profesorů Williho Nowaka a Otakara Nejedlého na Akademii výtvarných umění v Praze v letech 1934-39, v roce 1936 také v ateliéru profesora Othona Friesze na Académie Nouvelle v Paříži. Členem Sdružení českých umělců grafických Hollar se stal roku 1946. Ve své tvorbě se věnoval malbě, autorské, užité i drobné grafice a volné kresbě. Zabýval se krajinomalbou, tvorbou květinových zátiší a portrétů - zejména podobizen svého otce, hudebního skladatele Vítězslava Nováka. Koncem 30. let 20. století spolupracoval s Národním divadlem v Praze a brněnským městským divadlem.

Jakub Valášek

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři - otevřeno denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena pouze o víkendech od 10.00 do 12.30 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost po celý rok v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

* * *

Jindřichohradecké muzeum za podpory Národního muzea v Praze a Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea při Památníku národního písemnictví pořádá ve dnech **20.-21. září** odbornou **konferenci KNIŽNÍ KULTURA 19. STOLETÍ**, která se koná u příležitosti 220. výročí založení největší mimopražské tiskárny 19. století - Landfrasovy tiskárny v Jindřichově Hradci. **Zahájení přednášek ve středu 20. 9. od 10.00 hodin a ve čtvrtek od 8.30 hodin.** Vstup na přednášky v konferenčním sále muzea možný i pro laickou veřejnost. Více informací na www.mjh.cz.

Muzeum Jindřichohradecka pořádá v měsíci září **TVŮRČÍ DÍLNY PRO DĚTI K VÝSTAVĚ AFRIKA HRAVÁ**. Dílny jsou určeny pro celé třídy z MŠ a ZŠ. Více informací u Marie Hazukové na e-mailové adrese: hazukova@mjh.cz nebo na telefonu 384 363 661.

Jindřichohradecké muzeum Vás srdečně zve na výstavu **OBJEKTŮ KARLA HUŇKA A FOTOGRAFIÍ "PRAŽSKÉHO CHODCE" JIRÍHO VŠETEČKY** do křížové chodby minoritského klášteře ve Štítného ulici. Výstava potrvá do 27. září 2017.

Muzeum zve srdečně všechny zájemce na výstavu **NEBEKLÍČE OD LANDFRASŮ** s podtitulem **KNIŽNÍ BESTSELLERY 19. STOLETÍ**. Výstava ve výstavní síni "V jezuitském semináři" potrvá do 31. října 2017.

Výstava fotografií a dokumentů z 1. světové války ze sbírek muzea nazvaná **MO-MENTKY Z VÁLKY** je umístěna v konferenčním sále a potrvá do 30. prosince 2017.

Do výstavního sálu "Ve Svatojánské" zveme na výstavu současných i historických hraček z Afriky s názvem **AFRIKA HRAVÁ**. Výstava je vhodná pro rodiny s dětmi a bude přístupná do 30. prosince 2017.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXVI. 9/2017

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I,

Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny),

E-mail: muzeum@mjh.cz